

regizorul în programul de sală, nu se poate ajunge decât „într-o zonă a netrăitului, dincolo de hotarele vieții, într-un etern ideal...” Petronela Grigorescu, Doina Deleanu, Emil Coșeru, Teodor Corban sunt „soliștii” unei distribuții bine alcătuite pentru obținerea rezultatului scontat.

Cu mărturisit și normal interes a fost așteptată prezența în festival a actriței Maia Morgenstern, în foarte mediatizatul „one women show”, *Astă seară: Lola Blau*. Personalitate de primă mărime a scenei contemporane, Maia Morgenstern a făcut din nou risipă de trăire, dăruire, fantezie, plasticitate, talent întreg în acest dur și epuizant recital despre o simbolică față a nefericirii. Remarcabilă a fost, din nou, participarea compozitoarei și pianistei Dorina Rusu la izbânda acestui regal actoricesc.

Bine articulată (din nou de Alexander Hausvater, care semnează și scenariul) ni s-a părut a fi „situația tragică” *Direct din Amsterdam: Annee Frank!*, înfățișată de un colectiv artistic al Teatrului Evreiesc de Stat din București. Se avansează, în pledoaria dramatică a montării, o întrebare neliniștitoare: „Poate fi absolvit cineva de vina atâtor nefericiri omenеști?”

Un spectacol cinstit, cu momente de bună tensiune dramatică (dar și cu două finaluri!), a fost *Ghetto* de Joshua Sobol, în versiunea propusă de Teatrul Național „Mihai Eminescu” din Chișinău. Destul de descriptiv s-a înfățișat documentarul teatral *I Can Cry*, alcătuit de Miri Ben Shalom după jurnalul Esterei Herschberg, și susținut de trei componenți ai organizației From Home to Homeland, Inc – S.U.A. Remarcabil prin ritm, fantezie și umor de bună calitate a fost *Now you're talking* de Shalom Alehem, un „one-man show” cu Saul Reichlin din Marea Britanie.

Se cuvin măcar amintite spectacolele cu *Contrabasul* de Patrick Suskind (Teatrul Evreiesc Schaliah, Chișinău), *Cofetăria*, după Isaac Bashevis Singer (Teatrul Evreiesc de Stat, București), *Livada de portocali* de Yosef Bar-Yosef (Teatrul Municipal „Bacovia”, Bacău), *Ultima romanță a lui Raphael*, cabaret teatral muzical de Ytzhak Gormezano Goren (Kedem Theatre & Publishing – Israel), sau evoluția scenică a Trupeii Freigish din Chișinău, într-un *Concert klezmer*.

Cu cele bune și cu cele mai puțin bune ale sale, ediția a III-a a Festivalului Internațional de Teatru „Avram Goldfaden”, Iași, octombrie 2004, a devenit istorie, aliniindu-se anterioarelor două ediții în chip de anticameră a ediției a IV-a.

Alina MANG

Un spectacol introvertit

Mitul Salomeei și povestea tăierii capului lui Ioan Botezătorul au reprezentat pentru artiștii sfârșitului de secol XIX un subiect predilect, căruia i-au fost consacrate pagini întregi de literatură sau de analiză, pânze și uleiuri, partituri muzicale, materialul perfect oferit spre modelare esteticii decadente a spiritului *fin du siècle*. Acesta este momentul în care Oscar Wilde scrie tragedia într-un act *Salomeea*. Personajul central feminin al piesei se detașează de imaginea mitului prin încărcarea sa cu noi trăsături caracterologice. În general,

ca urmare a manierizării eroului romantic, personajele feminine din scriitura epocii preiau o parte din atributele caracteristice ale acestuia, iar Salomeea nu face excepție. Cunoaște damnarea, are conștiința propriei frumuseți, se folosește de forța erotismului său malefic. Ioan, profetul, este cel care îi refuză avansurile, reclamă viciul și condamnă desfrâul. Cum ar putea fi rescrisă și recită această poveste de trăitorii începutului de secol XXI? Un posibil răspuns îl oferă spectacolul Teatrului Național din Iași, care are la bază piesa lui Oscar Wilde. Regizorul Alexander Hausvater introduce în textul scenic pasaje din *Talmud*, *Cartea lui Zohar*, *Cântarea Cântărilor* și *Noul Testament*, care au menirea de a îmbogăți textul original, aducând în prim-plan relația dintre Salomeea și Ioan Profetul. În jurul acesteia se țese întregul spectacol. Cei doi se desprind prin atitudine de grupul format de celelalte personaje și de lumea pe care ele o reprezintă. Salomeea, departe de a fi o copilă naivă, este dispusă să încalce legea reprezentată de Irod Antipa cu orice risc. Viețile celor din jur, precum cea a Sirianului pe care îl împinge spre moarte prin nesocotirea poruncilor suveranului, cea a lui Ioan și chiar a ei însăși nu mai contează din momentul în care ea simte atracția unei alte lumi, chemarea spiritului. Salomeea devine întruchiparea tentației de a-și depăși propriile limite. O dată ce își ridică privirea spre Ioan Profetul, nu mai există cale de întoarcere. Dorința de a fi ceea ce nu este sau de a afla ceea ce îi este interzis pune stăpânire pe întreaga-i ființă sub forma unei povești de iubire imposibilă. Ioan se refuză fiicei Irodiadei, fără a-i nesocoti însă farmecele, rămânând credincios spiritualității sale. Salomeea îl condamnă și se condamnă la moarte. Dincolo de această viață va fi posibilă nunta, poate doar acolo esența celor doi protagoniști să se schimbe. Însă Salomeea nu-și poate redefini natura, iar profetul nu poate fi atras de trupesc pentru că spiritul îi este definitoriu. În spectacolul teatrului ieșean aceste personaje apar mereu în două planuri separate, au scurte momente când se află față în față. Se vor întâlni abia în final, în scena morții-nuntă. Deși tratată rece, lipsindu-i fiorul emoției, relația dintre cei doi protagoniști este singura care iese în evidență. Raportarea lor la celelalte personaje este strict formală și tangențială, purtând semnul fatalității. Irod și Irodiada sunt prezenți pentru a sprijini povestea, la fel și vrăjitorul și toți ceilalți. Ei dau culoare și contur unei lumi amestecate, decadente, marcate de o atmosferă exotica și misterioasă. O femeie naște, apoi încă o dată, dar, cu toate acestea, viața nu se continuă. Prin scenă trec inși decapitați, semn al dezordinii generalizate și al lipsei de perspectivă. O altă femeie, ce poartă drept mască un enorm cap de papagal, închisă într-o colivie, denumită Femeia-papagal, o însoțește permanent pe Salomeea și-i repetă cuvintele. În plan simbolic ele se identifică, așa este și Salomeea, o pasăre frumoasă și rară, prizoniera unui palat și a unei lumi limitate. Decorul Rodicăi Arghir are două elemente-cheie: o lună sângerie, prevestitoarea morții, la care fac referire mai toate personajele, și cadrul unei uși prin care ele trec, dar nimic nu se schimbă. Ce este de o parte a acesteia se regăsește și de cealaltă parte a sa. Acest cadru de ușă devine simbol terifiant atunci când se transformă în ghilotină. *Salomeea* este un spectacol construit „la rece”, din imagini, dintr-o înșiruire de semne ce rămân adesea de nedescifrat pentru public. O montare vizuală, cu multă mișcare scenică, dar cu momente trenante. Fără diferențe, toții actorii prinși în acest proiect merită aplauze pentru modul în care și-au asumat și interpretat rolurile, așa cum au fost clic creionate

de ideea regizorală. *Salomeea* este un spectacol ce are ceva din strălucirea, duritatea și răceala metalului. Îi lipsește maleabilitatea.

Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași – *Salomeea* de Oscar Wilde. Traducerea: Adriana și Andrei Bantaș. Adaptarea și regia: Alexander Hausvater. Decorul: Rodica Arghir. Costumele: Alina Dincă. Coregrafia: Adrian Ștefan. Ilustrația muzicală: Romeo Cosma. Distribuția: Petronela Grigorescu (*Salomeea*), Doina Deleanu (*Irodiada*), Emil Coșeru (*Irod Antipa*), Teodor Corban (*Ioan Profetul*), Adi Caraleanu (*Vrăjitorul*), Radu Ghilaș (*Sirianul*), Irina Răduțu (*Pajul Irodiadei*), Antonela Cornici (*Capadochiana*), Oana Sandu (*Femeia-papagal*), Dumitru Năstrușnicu (*Al doilea soldaț*), Livia Iorga (*Primul soldaț*). Dansează: Adrian Ștefan, Andreea Prepelită, Elena Sturza, Alina Stafie. Data reprezentației: 4 decembrie 2004.



Teodor CORBAN și Petronela GRIGORESCU.